

Lena Ekelius ny Sylf-ordförande

Sylfs nya ordförande Lena Ekelius är en designintresserad tjänstledig ST-läkare i allmänmedicin. Hon doktore- rar vid Medical Management Centre, Karolinska institutet, där hon forskar om praxisförändringar inom sjukvården.

Lena Ekelius, ledamot i Läkarförbundets centralstyrelse och i Läkarförbundets arbetslivsgrupp och styrelseledamot i Sylf sedan tre år, valdes till ny ordförande i Sveriges yngre läkares förening vid dess fullmäktigemöte under helgen. Hon efterträder Heidi Stensmyren som i december valdes in i Läkarförbundets centralstyrelses inre krets som andre vice ordförande.

Det är en lång lista med frågor Sylf ska arbeta med framöver (se bland annat beslut här intill), från klassiska fackliga frågor över chefsfrågor och uppföljning av de nya ST till att fördjupa de internationella relationerna. De senare väntas bli allt viktigare i takt med patienters och läkares ökade rörlighet. Frågorna väntas få aktualitet inte minst genom Sveriges ordförandeskap i EU från första juli 2009.

Lena Ekelius är tjänstledig från en ST i allmänmedicin och arbetar som forskare med organisationsfrågor.

– Jag tittar på praxisförändring, och försöker förstå hur faktorer i organisationen

Lena Ekelius

påverkar läkares möjlighet att använda bästa tillgängliga

kunskap när de fattar beslut, till exempel när det gäller att välja rätt läkemedel för patienten.

Kunskapsöverföring i vården går ofta alltför långsamt, vilket innebär att patienter riskerar att inte få den bästa behandlingen.

Som före detta redaktör för Sylfs tidning Moderna Läkare har hon lärt sig att arbeta under stress och mot en deadline, berättar hon. Som yngre läkare, snart 33, hoppas hon kunna förändra kulturen inom läkaryrket.

– Vi måste som enskilda läkare bli bättre på att sätta gränser och värna om vår arbetstid och arbetsmiljö. Yngre läkare vill prioritera

SKL ifrågasätter lagkrav på AT-block för utlandsutbildade

Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, ifrågasätter lagkrav på att tillhandahålla AT-platser som möter behoven hos såväl svenskt utbildade som svenskar utbildade i EU-land, där AT-krav ingår i utbildningen. Lagen är solklar, tillbakaviser Per-Anders Sunesson, chef vid Socialstyrelsens enhet för behörighet och patientsäkerhet.

SKL hävdar att man endast har skyldighet att dimensionera antalet AT-platser för examinerade från svenska lärosäten, samt ett antal platser för läkare från tredje land som gör så kallad AT-liknande tjänst.

– Lagen är föråldrad, och var inte ämnad för att ta hänsyn till alla svenskar som nu utbildar sig utomlands, säger Barbro Emriksdotter, avdelningen för arbetsgivarpolitik, SKL.

– Vi dimensionerar antalet

AT-platser efter antalet examina vid den svenska läkarutbildningen plus en volym om 40–50 platser motsvarande det antal som föreskrivs AT av Socialstyrelsen årligen. Vi har även diskuterat att när det finns ett ekonomiskt utrymme anställa fler från andra länder, som en rekryteringsåtgärd. Detta kan troligen ske först 2011, säger Barbro Emriksdotter.

Sveriges yngre läkares för-

ening, Sylf, har begärt besked från Socialstyrelsen om hur 15 § hälso- och sjukvårdslagen ska tolkas. Läkartidningen når en från semester just hemkommen Per-Anders Sunesson, chef för Socialstyrelsens enhet för behörighet och patientsäkerhet.

– Lagen är solklar. Det ska i landstingen finnas möjlighet för alla läkare som avlägger examen att göra AT. Lagen inbegriper såväl utbildade i Sverige som utomlands och innefattar också läkare från

tredje land. Landstingen har skyldighet att ställa upp med platser. Om SKL hävdar något annat får man arbeta för en lagändring och uppvakta regeringen, säger Per-Anders Sunesson.

Enligt statistik från SKL uppgick antalet besatta AT-platser i landstingen 2008, efter annonsering vecka 9 respektive vecka 38, till totalt 1020,5 AT-platser. Av dessa hade 953 en svensk läkarexamen. 17 platser var vid undersökningstillfällena inte besatta.

– Vi kan se att en del ungdomar som utbildats i Sverige inte söker sig till vissa platser i landet, och då anställs andra sökande, säger Barbro Emriksdotter.

Huruvida 17 lediga AT-platser ska tolkas som lite eller mycket avböjer Per-Anders Sunesson att kommentera.

Marie Närlid

marie.narlid@lakartidningen.se

■ FAKTA Ur 15 § hälso- och sjukvårdslagen:

»15 § I landstingen skall finnas möjligheter till anställning för läkares allmäntjänstgöring enligt 3 kap. lagen (1998:531) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område i sådan omfattning att alla läkare som avlagt läkarexamen och

läkare med utländsk utbildning som föreskrivits allmäntjänstgöring ges möjlighet att fullgöra praktisk tjänstgöring för att få legitimation som läkare. Anställning för allmäntjänstgöring skall ske för viss tid. – – – Lag (2006:176).«

FAKTA Beslut från Sylfs fullmäktigemöte i korthet

Vårdval och tillsvidareanställningar

Sylf ska bevaka att tillsvidareanställningar av ST-läkare garanteras även vid övergång till vårdval och/eller privatisering av verksamheter. Man ska också följa utvecklingen av tillgången till ST-tjänster inom varje specialitet.

Behov av AT-tjänster

Sylf ska uppskatta hur många AT-tjänster som de facto utlyses

i Sverige per år, samt geografisk spridning för dessa. Man ska också beräkna hur många AT-tjänster som borde utlysas i Sverige per år för att uppfylla 15 § hälso- och sjukvårdslagen (1998:531).

Fasta tjänster för ST-läkare

Sylf ska följa upp införandet av tillsvidareanställningar för ST-läkare.

Läkares brottslighet

Sylf ska arbeta för att Läkarförbundet utarbetar en policy om brott begångna av läkare.

Lön efter individ

Sylf centralt ska arbeta för att ta fram en individualiserad lönesättning för AT-läkare.

Bevaka arbetsgivare

Sylf ska bevaka att arbetsgivaren ger ST-läkare förutsättningar att uppfylla Socialsty-

relsens nya riktlinjer för specialisttjänstgöringen.

Samtal med klinikchef

Sylf ska verka för att legitimerad underläkare senast efter 6 månaders vikariat ska ha rätt till ett samtal med klinikchef/enhetschef där möjlighet till framtida ST tydliggörs. Sylf ska också verka för att legitimerad underläkare tilldelas en handledare och får möjlighet att gå

kurser på samma sätt som en ST-läkare.

Synligare kompetensportfölj

Sylf ska bevaka att webbverktyget Kompetensportföljen vidareutvecklas och synliggörs.

Namngiven handledare åt underläkare

Sylf ska verka för att alla underläkare ska få en namngiven handledare.

fritid och familjeliv och kombinera det med en bra karriär, säger Lena Ekelius.

Enligt en nyligen presenterad Sylf-enkät anger en stor an-

del av de yngre läkarna att de kan tänka sig att bli chef, men få har i sin yrkesverksamhet beretts möjlighet att pröva vingarna i en verksamhetsledande roll.

– Det är viktigt att vi ser över och stödjer modeller för hur vi utvecklas i våra yrkesroller, inte minst för hur vi förbereds för chefskap, säger Lena Ekelius, som tog

sin läkarexamen 2004 och legitimerades 2006 och som nu själv ska axla ett viktigt ledaruppdrag.

Marie Närlid

marie.narlid@lakartidningen.se